

Jihlavská Skalka se má změnit

V plánech města je mimo jiné také úprava lokality Skalka. Ta se má svojí podobou hodně změnit. V následujícím textu přinášíme trochu historie i představy projektantů, jak by toto sídlo mohlo vypadat v budoucnosti.

Historie a současnost

V dobách jihlavské městské pevnosti bylo údolí Koželužského potoka a Jihlávky přirozeným hradebním příkopem. Po zdokonalení opevnění po roce 1639 a zesílení opevnění Švédy v roce 1645 bylo součástí nových zemních valů a byl zde v té době napuštěn rybník.

Vlastní úzké údolí Koželužského potoka nebylo dodnes zastavěno a s jeho zastavěním se i nadále nepočítá (viz územní plán), zřejmě také proto, že čas od času bývá zaplavováno vodou. K částečné izolaci lokality od ostatního města přispělo vybudování Znojemského mostu (otevřen 1953) před bývalou Brtnickou bránou a také pozdější přeložka dopravy a vybudování dopravního okruhu (Hradební, Brněnská) kolem jihlavského centra. Místo si i proto udržuje osobitý ráz.

V 70. letech 20. století bylo na severní straně řešeného území město „ukončeno“ výstavbou panelového sídliště (na jih od ulice Telečská). V té době byly zasypány a zplanýrovány také rybníkářské stavby (rybník, sádky) ve východní části lokality a po celé délce nového sídliště zatrubněn Koželužský potok i se svými přítoky (Pístovský potok). V dolní čtvrtině směrem ke Znojemskému mostu probíhá Koželužský potok vysokým kamenným korytem.

Při výstavbě sídliště vytvořená plocha byla za socialismu obhospodařována jako klasická městská sídlištní zeleň. Občané si kolem KBV svépomocně vysazovali stromy. Vysazované rostliny byly poskytnuty občanům jihlavským městským zahradnictvím. V horní části, která navazuje na vlastní objekt kopce Skalka, bylo v té době vybudováno dětské hřiště i s betonovým bazénkem nebo brouzdařským a podél tohoto hřiště v okolí funkčních studánky byly vysázeny řady italských topolů.

Zatrubnění potoka, které ve své době mělo zlepšit kvalitu a využitelnost údolí, se z hlediska hygie-

LOKALITA Skalka ve své současné podobě neplní požadavky funkční městské zástavby.

Foto: Lubomír Maštera

nického a technického výrazně neosvědčilo. V současnosti přibyla nová kritéria krajinářská, ekologická, i ta jsou důvodem vzrůstající potřeby zpětného odtrubnění potoka a revitalizace jeho břehů. Nezbytnost odtrubnění je opodstatněna také velkou kolísavostí vody a aktualizací potřeby protipovodňové ochrany.

Hlavní cíle studie

Navrhovanou rekonstrukcí ploch v údolí Koželužského potoka by měl být vytvořen prostorově a výrazově jednotný, atraktivní městský prostor, který by se stal cílem vycházek a krátkodobé rekreace a sportu obyvatel.

Studie zkoumá možnosti využití dané lokality, maximalizuje programovou náplň území a zohledňuje požadavky investora, kterými bylo především odtrubnění a revitalizace Koželužského potoka, popřípadě jeho přítoků, obnova a regulace dopravy v území, včetně návrhu směru, průběhu a řešení budoucí cyklostezky a regulované motorové dopravy, obnova dětských hřišť a sportovních hřišť doplňujících chybějící plochy a nastínění potřebných pěst-

tebních zásahů do zeleně.

Kompoziční princip je založen na vytvoření polyfunkčního centra, ohniska, vyvrcholení cíle cesty, ke kterému se sbíhají nebo ho tečují všechny probíhající linie, zahuštění intenzity programu ve směru z východního nástupu směrem k tomuto ohnisku na západě. Linie se zde propojují a na vhodných uzlových místech kříží. Probíhají úzkým a uceleným pásem volné přírody v kulisách romantické siluety vrchovinné krajiny na jihu a jsou odděleny lemem vegetace podél severní strany. Výrazným novým prvkem - hlavními liniemi - je široké, přírodní pojeté řečiště proměnlivé šířky a hloubky a proměnlivého příčného profilu. Pěšiny a cyklostezka se prostorem vhodně klikatí a střetávají se s řečištěm přes plošně velké dřevěné lávky.

Koželužský potok

Samotné odtrubnění Koželužského potoka bude náročný technologický úkol. Nové koryto bude pravděpodobně kolidovat s řadou podzemních inženýrských sítí. Povede k nutnosti kácení většího počtu stávajících dřevin. Na vlastní technické řešení a výstavbu konstrukce koryta musí navázat jeho úpravy vzhledu, které povedou k vytvoření přírodního charakteru řečiště. Výsledkem by neměl být obvyklý technologický kanál, ale přírodě podobný tok klikatící se uprostřed kultivované zeleně. Koželužský potok po úpravách břehů bude doplněn pohyblivými výtvarně pojetými atrakcemi. Prvotní úvaha o vytvoření rybníka, jakési reminiscenci na historické rybníční stavby, byla nakonec opuštěna. Vedla by totiž k dalšímu rozdrobení údolí a původní lokalizace již dnes není možná.

Jezíčko pod Skalkou

Na revitalizaci Koželužského potoka naváže rekonstrukce jezírka pod

Skalkou.

Předpokládá se rekonstrukce a revitalizace historicky doložené vodní tůň na úpatí pahorku Skalka. Pro koupání by sloužit toto jezírko asi jako dříve nemohlo. Dle současných hygienických předpisů by patrně nevyhovělo. Jeho vodní hladina by se však mohla stát přínosnou atrakcí, součástí vybavení dětského hřiště. Břehy jezírka budou vymodelovány a osázeny, dno vyčištěno a prohloubeno. Jezírko bude od dětského hřiště odděleno hrází s dřevěným molem a doplněno technickým objektem přepadu nebo stavidla. Přebytečná voda bude vytékat z jezírka pod konstrukcí přístupových ploch a vtékat do nového řečiště potoka.

Cyklostezka

Základnímu principu křížení linií bude podřízena také navrhovaná trasa pro cyklisty. Křížením této budoucí cyklostezky zpomalujeme záměrně v řešeném území dopravu na ní, především v západní části, kde by měl být nově vznikající areál pod Skalkou i pro cyklisty cílem cesty. Cyklostezka je navržena jako barevný pás procházející územím, jasně oddělený od chodníku a pěšin. Vhodné bylo řešení povrchu například barevnou živící.

Chodníky a pěšiny

Chodníky a pěšiny budou jednak přiřazeny k budoucí cyklostezce, nebo budou využity stávající chodníky a komunikace, aby nevznikala další - pro prostorové i výtvarné uspořádání údolí - nadbytečná linie. Pouze ve střední části prochází promenádní chodník samostatně podél vody v porostech stromů. Integrace s cyklostezkou a širší jednotlivých komunikací vyhovuje provozu, který je zde předpokládán. Tvarosloví a uspořádání chodníků bude vycházet také z celkové jednotné výtvarné koncepce.

-Im-

OKNOTHERM®

PLASTOVÁ A HLINÍKOVÁ OKNA

Havlíčková 44, 586 01 Jihlava
tel./fax: 567 586 140
mobil: 724 823 478
jihlava@oknotherm.cz

AKCE
sklo Ug 1,0
za cenu Ug 1,1

VOLEJTE ZDARMA

800 100 325

Zelená úsporám

www.oknotherm.cz

heroal SIEGENIA AUBI KATEX
Kompetenz in Alu SOLUTIONS INSIDE

**SLEVI PŘES
40%**